

S. * ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਐਸ, ਪੀ, ਗੋਇਲ, ਜੇ

ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ,- ਉੱਤਰਦਾਤਾ,

ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 3838 ਆਫ 1980,

29 ਜੁਲਾਈ 1981

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼, 1934— ਨਿਯਮ 13-7 ਅਤੇ 19.14— ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੀ ਚੋਣ— 'ਰਿਫਰੈਸ਼ਰ ਕੋਰਸ' ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਨਾ ਕਰਨਾ—ਕੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ—ਨਿਯਮ 19.14 ਦੇ ਉਪਬੰਧ— ਕੀ ਮੰਡਾ ਟੋਰੀ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 'ਸੱਲ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਵਰਤੋਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਸਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ *penalty* ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅਟੱਲ ਮਾੜੇ ਨਤੀਜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਐਨਵੀਲ 'ਤੇ ਵੀ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼, 1934 ਦਾ ਨਿਯਮ 19.14 ਦੂਰੋਂ ਵੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਰਿਫਰੈਸ਼ਰ ਕੋਰਸ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਾਂ ਤਾਂ ਜ਼ਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਟੱਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਿਸੇ ਮਾੜੇ ਨਤੀਜੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਕੇਤਕ ਹੈ ਕਿ ਉਪਬੰਧ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ- ਫਿਰ ਵੀ ਪ੍ਰੋ ਵਿਜ਼ਨ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਰੀਖਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰੇਗੀ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ, ਰਿਫਰੈਸ਼ਰ ਕੋਰਸ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਅਰ ਸਕੂਲ ਕੋਰਸ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 19.14 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰਿਫਰੈਸ਼ਰ ਕੋਰਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟ ਦੇ ਨਾਲ ਉਲੰਘਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰਿਫਰੈਸ਼ਰ ਕੋਰਸ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਉਲੰਘਣਾ ਵੀ ਲੋਅਰ ਸਕੂਲ ਕੋਰਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। (ਪਾਰਾ 6, 7, 8 ਅਤੇ 13)।

ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਸੀਂ। ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 1978 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1592, 25 ਸਤੰਬਰ 1978 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਛਾਂਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਮੈਂਡਮਸ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ:

- (1) ਕੇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ;
'ਪੀ-2' ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ; ਐੱਚ

(iii) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿੱਚ ਲੋਅਰ ਸਕੂਲ ਕੋਰਸ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ, - 17 ਮਾਰਚ, 1980 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਤੇ ਸਾਲ 1980 ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ;

(iv) ਮੈਂਡਮਸ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1980 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਲੋਅਰ ਸਕੂਲ ਕੋਰਸ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ! t;

(v) ਈ- ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ;

(vi) ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੁਕਮ ਵੀ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਸਮਝੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੱਕਦਾਰ ਪਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ;

(ivii) ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਜੇ.ਐਲ.ਗੁਪਤਾ ।

ਐਸਕੇ ਸਿਆਲ AAG, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਐਸ.ਐਸ.ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ

1. ਇਕੱਲੇ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਇੱਥੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ, 1934 ਦੇ ਨਿਯਮ 19.14 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਜਾਂ ਕੁਦਰਤ ਵਿਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹਨ।

2. ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਤੱਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਮੂਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਿੱਕੋ ਪੈ ਜਾਣਗੇ, ਇਸਲਈ, ਸਾਪੇਖਿਕ ਸੰਬੰਧਤਾ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਂਝੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ 38 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਹਨ। ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਟੈਸਟ, ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਲੋਅਰ ਸਕੂਲ ਕੋਰਸ' ਵਜੋਂ ਲੇਬਲ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਨਵਰੀ, 1980 ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ, 4 ਅਤੇ 5 ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ

ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।
(ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਤੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਰੈਂਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਕਈ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

3. ਇਹ ਮਾਮਲਾ>ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ: ਮਾਈਰ ਸਿੱਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ)t brotherFS.

ਗੋਇਲ, ਇਕੱਲੇ ਬੈਠੇ ਜੇ. ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼, 1934 ਦੇ ਨਿਯਮ 19.14 (ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 'ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲਾ ਆਧਾਰ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸਾਰੀ ਚੋਣ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਭਰੋਸਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ (ਉਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ) (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਕੋਲ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹੀ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਜੇ.ਐਲ. ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੀ ਨਿਯਮ ਦੇ ਨਿਯਮ 19.14 ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੁਭਾਅ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰਾ ਵਿਵਾਦ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ 13.7 ਅਤੇ 19.14 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਕ ਹਨ:-

“13.7. (1) ਸੂਚੀ ਟੀ 'ਬੀ' ਫਾਰਮ 13.7 ਹਰੇਕ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਟਰੇਨਿੰਗ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਨ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਚੋਣ ਹਰ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਿਜ਼ਰਵ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਲ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰੋਡ, ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ (ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੀਹਿਤਾ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੀਹਿਤਾ, ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ) ਦੇ ਟੈਸਟਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਵਿਭਾਗੀ ਤਰੱਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ) ਇੰਟਰਵਿਊ ਅਤੇ -
ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ।

1

(1) CWP 1592/78 ਨੇ 25 ਸਤੰਬਰ, 1978 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

(2) ਸਾਰੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ:

(a) ਜੋ ਮਿਡਲ ਪਾਸ ਹਨ ਅਤੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਜਾਂ

(b) ਜੋ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਪਾਸ ਹਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਜਾਂ ਟੀ

(c) ਜੋ ਨਿਯਮ 19.2 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਰਿਕਰੂਟਸ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਪਰੋਕਤ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ, ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਤੀਹ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਜਨਵਰੀ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੱਡੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਸਾਲ ਪੁਲਿਸ ਟਰੇਨਿੰਗ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਸੂਚੀ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਕੈਂਡੀ ਤਾਰੀਖਾਂ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਉਕਤ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ? ਨਿਯਮ.

- (3) * * *
- (4) * * * „

“19.14. ਨਿਯਮ 13.7 ਅਧੀਨ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਪੁਲਿਸ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਡ੍ਰਿਲ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ "ਰਿਫਰੈਸ਼ਰ" ਕੋਰਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਮਰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਮੁਨਾਸਬ ਹੋਵੇ, ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਟੇਸ਼ਨ ਕਲਰਕਾਂ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਸਿਖਲਾਈ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਭੇਜੇ ਜਾਣੇ ਹਨ।

ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।
(ਸ- ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ.)

4. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ੍ਰੀ ਜੇ.ਐਲ. ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਜ਼ੋਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 19.14 ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨ ਕੋਰਸ ਲਈ ਚੋਣ ਲਈ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਹਾਤਿਆਂ 'ਤੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 19.14 ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਵਿਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

5. ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਪੁਰਦਗੀ ਲਈ ਅਸਲ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਾਟ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 13.7 ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੂਰਕ ਸਬਾਈ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਬਾਈ ਆਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰਿਮੋਟ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਿਫਰੈਸ਼ਰ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 19.14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋਅਰ ਸਕੂਲ ਕੋਰਸ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 19.14 ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਨੁਸਖੇ ਜਾਂ ਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਅਟੱਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਦੂਰ ਤੋਂ ਵੀ ਸਮਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 13.7 ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਯੋਗਤਾ ਲਈ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਇਸਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਲਈ ਵਿਭਾਗੀ ਤਰੱਕੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਗਠਨ ਅਤੇ ਆਮ ਸਿਲੇਬੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 13.7 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 19.14 ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਸਖੇ ਜਾਂ ਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਰ ਤੋਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬਾਈ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਅਨੁਬੰਧ R/3 ਵਜੋਂ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

"ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼ ਖੰਡ II ਦੇ ਨਿਯਮ 13.20 ਅਧੀਨ ਸਬਾਈ ਆਰਡਰ, ਲੋਅਰ ਸਕੂਲ ਕੋਰਸ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਗਵਰਨਿੰਗ।"

ਉਦੇਸ਼:

ਚੋਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਤਰੱਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਨੂੰ ਪੀ.ਟੀ.ਸੀ., ਫਿਲੌਰ ਵਿਖੇ ਲੋਅਰ ਸਕੂਲ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ, 1934 (ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ, 1972 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ) ਦੇ ਨਿਯਮ 13.20 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਿਲੇਬਸ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟੈਸਟਾਂ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਥਾਈ ਆਰਡਰ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਭਾਗੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ, ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਲਈ, ਮਾਰਕਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅੰਕਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਵੀ ਮੌਡੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ। ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 13.7 ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਆਰਡਰਾਂ ਦੇ ਪੂਰਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਇਹ ਮੈਨੀ ਫੈਸਟ ਹੈ ਕਿ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦਾ ਨੁਸਖਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਹਨ। ਨਿਯਮ 19.14, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਦੂਰ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੁੱਢਲੀ ਦਲੀਲ, ਇਸ ਲਈ, ਗੰਭੀਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

6. ਹੁਣ ਨਿਯਮ 19.14 ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵੱਲ ਜਾਣ ਲਈ, ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ 'ਸ਼ੱਲ' ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੁਣ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨੀ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਗੁਣਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ, ਇਹ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਿ . ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਫਾਇਨਾਂਸ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (2)।

“ ਇਹ [tisLswell11settledttht the euse eof•1the ewordd'shall'1'does!S ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਐਕਟ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ; ਇਹ ਉਸ ਸੰਦਰਭ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 'ਸ਼ੱਲ' ਸ਼ਬਦ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ .....”

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ "ਸ਼ਾਲ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਸਿਰਫ ਵਰਤੋਂ ਹੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ।

7. ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਸਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੁਆਰਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅਟੱਲ ਮਾੜੇ ਨਤੀਜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਐਨਵਾਈਲ 'ਤੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 19.14 ਵੀ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰਿਫਰੈਂਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਹੋਲਡਿੰਗ

(2) ਏਆਈਆਰ 1967 ਐਸਸੀ 276.

ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਟੱਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਨਤੀਜਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਕੇਤਕ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Harbhajan Singh and others v. State of Punjab and others.
 "(S- S, Sandhawalia, C,J.)

8. ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਰੀਖਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰੇਗੀ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ, ਮੈਂ ਇਹ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਰਿਫਰੈਂਸਰ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਲੋਅਰ ਸਕੂਲ ਕੋਰਸ ਲਈ ਚੋਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਹਰਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਯੋਗਤਾ, ਯੋਗਤਾ, ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ 13.7 ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪੂਰਕ ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ 19.14 ਦਾ ਅਰਥ ਅੰਤਿਮ ਚੋਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਕੁਝ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਹੈ। ਰਿਫਰੈਂਸਰ ਕੋਰਸ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਜਾਂ ਨਾ ਰੱਖਣਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜ਼ੋਰ, ਅਰਥਾਤ, ਫਿਲੌਰ ਵਿਖੇ ਪੁਲਿਸ ਟਰੇਨਿੰਗ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ ਲੋਅਰ ਸਕੂਲ ਕੋਰਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬਾਅਦ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

9. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਰਿਫਰੈਂਸਰ ਕੋਰਸ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 19.14 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਵਿਧਾਜਨਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੁਬਾਰਾ ਲੜਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਡ੍ਰਿਲ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਰਿਫਰੈਂਸਰ ਕੋਰਸ ਲਈ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਇਹ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਪਾਠਕ੍ਰਮ, ਜਾਂ ਸਟੀਕ ਸਿਲੇਬੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਪੈਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਰਿਫਰੈਂਸਰ ਕੋਰਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਆਰਡਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਫਰੈਂਸਰ ਕੋਰਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸਦੀ ਮਿਆਦ ਹਰੇਕ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਤਰਕੀਬ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਸ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ 'ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਪਿੰਨ-ਪੁਆਇੰਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਫਰੈਂਸਰ ਕੋਰਸ ਲਈ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 19.14 ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਫਰੈਂਸਰ ਕੋਰਸ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਹਨ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਉਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਉਲੰਘਣਾ, ਹੋਰ ਬਿਨਾਂ, ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 13.7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੇਠਲੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਸਾਰਥਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦੇਵੇਗੀ।

10. ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਇਕਬਾਲ ਕੌਰ ਸੰਧੂ, ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। (3)। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਨਿਯਮ 19.14 ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

11. ਦਰਅਸਲ, ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਉਸ ਘੜਮੱਸੀ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਜਾਹਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਰਿਟਰਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

" .....ਇਹ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਅਧੀਨ ਚੋਣ ਨਿਯਮ 13.7 ਉਦੋਂ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਡਿੱਲ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਰਿਫਰੈਂਸਰ ਕੋਰਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ 13.20 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਵੇਂ ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਆਰਡਰ ਨੇ PPR 19.14 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ PPR 13.7 ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ .....”

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀ ਉਸ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਖੁਦ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

12. ਅਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਟਰਨ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

ਇਸ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ 1.331 ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਵਿੱਚੋਂ 353 ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਹੋਏ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

(3) ਏਆਈਆਰ 1976 ਪੀ.ਬੀ. ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ 69.

Harbhajan Singh and others v. State of Punjab and others.
 "(S- S, Sandhawalia, C,J.)

ਜਨਵਰੀ, 1980 ਵਿੱਚ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੋਰਸ ਦੀ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਫੋਰਸ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਅਵਿਵਹਾਰਕ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਵਿਖੇ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੋਰਸ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 19.14 ਦਾ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਿਰਮਾਣ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਯੋਗ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਰਿਫਰੈਸ਼ਰ ਕੋਰਸ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਵਿਵਹਾਰਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਖਤਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਜੋ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ।

13. ਫੋਰਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਣਾਂ ਲਈ, ਫਾਈਟ ਮੇਰੇ ਲਈ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ) 1 ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 19.14 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰਿਫਰੈਸ਼ਰ ਕੋਰਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟੇ ਦੇ ਨਾਲ ਉਲੰਘਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰਿਫਰੈਸ਼ਰ ਕੋਰਸ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਉਲੰਘਣਾ ਵੀ ਲੋਅਰ ਸਕੂਲ ਕੋਰਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਮੈਂ! ■

14. ਇਹ ਹੁਣ ਓਮ ■ I ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਈ ਹੋਰਾਂ ਦੇ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਰਣਾਇਕ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 19.14 ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗੁਪਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਦੀ ਇੱਕ ਨੰਗੀ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਘੋਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾ ਤਾਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤਰੱਕੀ ਕੋਰਸ ਲਈ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 13.7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਵੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ * ਲਾਜ਼ਮੀ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਟੈਸਟਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ. ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ. ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ), ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

15. The Thei solitaryi and thesibasicuisuer here* 2 ਰਿਹਾ ਹੈ: ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ideci, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗਤਾਂ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਾਂਗੇ।

ਐਨ, ਕੇ, ਐਸ.

ਐਸ ਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਐਸ ਪੀ ਗੋਇਲ, ਜੇ.

ਦਯਾ ਵੰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ-

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦਾਰਾ-

ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1825 .

30 ਜੁਲਾਈ 1981।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950— ਆਰਟੀਕਲ 311— ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ - ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਆਦੇਸ਼ - ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਸਟੇਟਿੰਗ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਰਡਰ ਦਾ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਿੱਸਾ - ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਸੰਚਾਰ - “ਕਿੱਥੇ ਉੱਥੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਆਰਡਰ ਅਵੈਧ — ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ—ਕੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਰਸਮੀਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਤਰਕ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ। ਸਿਰਫ ਇਸਦਾ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਿੱਸਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ- ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਡੀਟਾਪੋਡ ਆਰਡਰ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰੋ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪੀਆਰਡੀਕਜੇ ਦੀ ਗੈਰ-ਸਪਲਾਈ - WB ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਬੇਕਾਰ ਜਾਂ ਅਵੈਧ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, (ਪੈਰਾ 4),

4&
2

I.L.R, Punjab and Haryana WH

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ